

KODAŇSKÁ VÝZVA

Jako ředitelé globálních firem shromáždění na Světovém podnikatelském summitu o změně klimatu vyzýváme své politické vůdce, aby souhlasili s ambiciózní a účinnou globální klimatickou dohodou na 15. setkání smluvních stran (COP15) v Kodani. Udržitelný ekonomický pokrok vyžaduje stabilizaci a následně snižování emisí skleníkových plynů. Úspěch na COP15 odstraní nejistotu, uvolní další investice a posílí současné snahy o oživení růstu udržitelným způsobem.

Pokud na velikost hrozby změny klimatu zareaguje s patřičnou razancí, pomůže silná globální klimatická dohoda položit pevné základy udržitelné ekonomické budoucnosti. To by podnikům stanovilo předvídatelnější rámec pro plánování a investice, poskytlo impuls pro obnovení prosperity a bezpečnější klimatický systém. Ekonomické zotavení a bezodkladná akce pro řešení změny klimatu se navzájem doplňují – podporou ekonomiky a pracovních míst skrze investice do nové infrastruktury potřebné ke snížení emisí.

Podnikání prospívá nejlépe, když inovacemi dosahuje nějakého cíle, přitom cíl snížení emisí skleníkových plynů je životně důležitý pro naši společnou ekonomickou, společenskou a environmentální budoucnost. Na tomto summitu jsme se shodli, že bude vyžadovat¹:

1. Dohodu o vědecky podložené cestě ke stabilizaci skleníkových plynů s cíli snížení emisí do roku 2020 a roku 2050

Podporujeme vědecké důkazy ze 4. hodnotící zprávy IPCC. Jsme znepokojeni, že některé novější vědecké studie naznačují, že problém může být ještě horší než mnohé odhady IPCC.

Účinná globální klimatická dohoda musí stanovit ambiciózní cíl a určit úbytky emisí, které ochrání nás i budoucí generace před riziky destabilizace klimatu. Omezení nárůstu globální průměrné teploty na maximálně 2 stupně Celsia ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí bude znamenat do roku 2020 snížení emisí asi o 17 miliard tun oproti vývoji business-as-usual. To bude vyžadovat okamžitou a podstatnou změnu současného trendu globálních emisí skleníkových plynů: musí vyvrcholit a začít klesat během následujícího desetiletí. Dlouhodobější cíle musejí být tvořeny na základě vyvíjející se vědy, ale 4. hodnotící zpráva IPCC udává, že globální emise musejí do roku 2050 poklesnout nejméně o polovinu úrovně roku 1990. Věříme, že práce na omezení emisí nyní je méně nákladná než odkládání našich snah. Odkladem nemáme co získat. Největších redukcí by měly zpočátku dosáhnout rozvinuté ekonomiky, ale globální snížení emisí bude vyžadovat svůj díl od všech států.

Podnikání bude omezením emisí v tomto rozsahu hluboce zasaženo. Podniky ale již nyní činí kroky ke snížení emisí skleníkových plynů. Kdekoli působíme, jsme připraveni takové změny provést a podporovat ambiciózní politická rozhodnutí zaměřená na problém změny klimatu. Pokud budou tyto politiky dobře navrženy a zavedeny, výhody včasného jednání budou větší než krátkodobé náklady na způsobení se. Této včasné akce lze dosáhnout jedině stanovením ambiciózního cíle pro rok 2020.

2. Účinné měření, hlášení a ověřování emisí

Aby bylo možné měřit, jak se blížíme cílům účinné klimatické dohody, je nutné dosáhnout snížení emisí skleníkových plynů a průběh snižování sledovat. Jako podniky můžeme dát příklad tím, že přispějeme k jednotné, ucelené a spolehlivé disciplíně, pokud jde o měření, hlášení a ověřování, která pak povede k hlášení povinnému. Dokládání emisí, za které zodpovídáme, poskytne základ pro omezení emisí nad rámec toho, co bude požadováno regulačními opatřeními, a umožní, aby námi vykonaná práce byla náležitě posouzena a odměněna investory i veřejností.

3. Pobídky pro dramatický nárůst financování nízkoe emisních technologií

K prosazení účinných, účelných, spravedlivých a ambiciózních kroků ohledně změny klimatu bude svět muset mobilizovat objem investic nutný pro dosažení požadovaného omezení emisí. Vhodně zavedený mezinárodní trh s uhlíkem rámující ambiciózní omezovací cíle umožní jak nákladově efektivní snižování emisí, tak vytvoření stability ceny uhlíku, jež povede k zavádění technologií, které způsobí snižování emisí ve velkém rozsahu. Prvními kroky k zavedení globálního trhu budou takové, že umožní propojení národních a regionálních trhů s uhlíkem. Mezinárodní dohoda pomůže zajistit důvěru investorů v uhlíkový trh a akce na národní úrovni pomůžou vzniku nových finančních toků pro klimatické investice.

¹ Zde vyjádřené pohledy na věc se opírají o diskuse na Světovém podnikatelském summitu o změně klimatu. Neodrážejí nezbytně pohledy všech účastníků.

Nová klimatická dohoda musí „popohnat“ rozvoj nových technologií použitím veřejných prostředků pro pákový efekt na soukromé investice v rané fázi předvádění a rozšiřování oněch technologií. To bude vyžadovat politická opatření, která vytvoří jasné, předvídatelné a dlouhodobé podmínky k pobuzení soukromých investic a umožní globální rozšíření kapitálu a technologií.

4. Zavádění existujících nízkouhlikských technologií a vývoj nových

Soukromý sektor je již nyní zdrojem více jak dvou třetin celosvětových investic do inovace čistých technologií a je nejefektivnějším činitelem rozšiřování a přenosu know-how i technologií. Mnohé nízkouhlikské technologie již existují a můžou významně snížit globální emise. Značného omezení emisí lze dosáhnout zvýšením energetické účinnosti, a to z velké části s kladným finančním saldem.

Nejlepší cestou pro dosažení těchto věcí jsou standardy a předpisy. Nová dohoda musí podpořit zavádění nízkouhlikských řešení tím, že vyzve k pobídkám pro veřejnost a soukromé odběratele, aby si vybírali infrastrukturu a technologie s nejnižšími emisemi, a pro investory, aby při svém rozhodování brali v úvahu klimatická rizika.

Vlády a podniky musejí spolupracovat, aby zajistily, že všechny státy budou mít rovný přístup k novým čistým energetickým technologiím a dalším inovacím, mimo jiné tím, že budou spolupracovat s rozvojovými zeměmi na zlepšení infrastruktury nezbytné pro jejich efektivní zavádění.

Účinná globální klimatická dohoda musí poskytnout prostředky na financování výzkumu, vývoje a zavádění nových čistých energetických technologií. Zpoplatnění emisí může pomoci „protlačit“ tyto technologie inovačním procesem, tvořit výnosy a posílit tok investic do rozvojových zemí. Vlády by se měly snažit ukončit současné zvrácené dotace, které upřednostňují vysokoemisní dopravní a energetickou infrastrukturu a podněcují odlesňování.

Posun k nízkouhlikské ekonomice, podpořený účastí soukromého sektoru i vládami, má potenciál uvést do chodu další generaci technologických inovací, řešit problémy životního prostředí a ekonomiky, jež změna klimatu představuje, a přispět ke globálnímu rozvoji.

5. Zdroje, které učiní lidská společenství odolnější a schopné přizpůsobení se důsledkům změny klimatu

Uznáváme, že v účinné globální klimatické dohodě je adaptace na změny stejně důležitá jako jejich zmírňování. Plánování adaptací bude vyžadovat holistickou a dlouhodobou plánovací perspektivu, v níž bude zapotřebí různých stupňů působení na mezinárodní, národní i místní úrovni. Podniky budou zodpovědné za výstavbu velké části infrastruktury potřebné k ochraně před dopady změny klimatu. Účinná globální klimatická dohoda zmobilizuje finanční zdroje na podporu partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem posílení rozvoje, schopnosti se přizpůsobit, klimatické odolnosti a zvládnání rizik.

6. Inovativní způsoby ochrany lesů a vyrovnaní uhlíkového cyklu

Vzhledem k tomu, že významnou část omezení CO₂ požadovaného do roku 2020 tvoří ukládání uhlíku v lesích a v zemědělských půdách, musí účinná klimatická dohoda toto ukládání usnadnit. Pokud máme splnit cíle omezení emisí, je neodkladně zapotřebí lesy chránit a zvýšit ukládání uhlíku. Soukromý sektor může při omezování odlesňování hrát důležitou roli, především v rozvojových zemích, skrze mechanismy strukturované k ocenění ochrany lesů.

Věříme, že by tyto body měly tvořit jádro mezinárodní dohody o změně klimatu sjednané v Kodani. Jako ředitelé podniků jsme připraveni inovovat a působit v rámci vytvořeném takovou smlouvou a národními klimatickými politikami.

Omezení emisí, které byly až dosud tolik spojeny s naším ekonomickým růstem a zlepšováním blahobytu, je obrovská nebývalá globální výzva, ale poskytne také významnou příležitost pro udržitelný růst, rozvoj a inovace. Budoucím generacím dlužíme splnění tohoto úkol společným úsilím. Nyní je čas vytvořit základy pro dlouhodobou nízkouhlikskou prosperitu. Jsme ochotni na tom pracovat spolu s vládami.

*

Předložena Kodaňskou klimatickou radou, vytvořena při diskusích se Světovou podnikatelskou radou pro udržitelný rozvoj, 3C, Iniciativou pro změnu klimatu Světového ekonomického fóra, UN Global Compact a The Climate Group a při rozvahách účastníků Světového podnikatelského summitu o změně klimatu 26. května 2009.

(více českých informací ke Kodaňské výzvě viz <http://amper.ped.muni.cz/gw/podniky>)